

TADŻYKISTAN – wyprawa w nieznane

Trasa: Duszanbe – Kalaikum – Khorog – Ishkashim – Langar – Bulungkul – Alichur – Keng Shiber – Kara-jylga – Murgab – Jelondy – Rushan

Tadżykistan – Góry Pamir przez długi czas były znane jako „dach świata”, to region o zapierającej dech scenerii i miejsce współistnienia wielu kultur. Podążanie śladami starożytnych kupców, pielgrzymów i odkrywców, pozwoli nam poznać region w znacznym stopniu odizolowany od świata, gdzie w każdej z wiosek ludność posługuje się innym dialektem i pielęgnuje odrębne tradycje, kultywowane od pokoleń. Wycieczkę rozpoczniemy w stolicy Tadżykistanu – Duszanbe, następnie porzucimy nowoczesny świat i udamy się w drogę, pokonując trudne, górskie szlaki i przełęcze, w cieniu jednych z najwyższych pasm na naszej planecie. Zwiedzimy ruiny fortów, pamiętających czasy Jedwabnego Szlaku oraz kopalnie kamieni szlachetnych z czasów Marco Polo. Spędzając kilka nocy w lokalnych domostwach, pośród małych, lokalnych społeczności, przekonamy się co znaczy życie w trudnym, ale jednocześnie urzekającym otoczeniu, w kraju, który do niedawna wydawał się być ukryty przed światem. Jest to kraj strzelistych szczytów, rwących rzek i fascynujących ludzi.

Największe atrakcje:

- **Duszanbe** – nowoczesna stolica; dawny sowiecki Stalinabad
- **Khorog** – najwyżej na świecie położony Ogród Botaniczny
- Druga najwyżej położona na świecie trasa samochodowa, „dach świata” i ucieczka od cywilizacji
- Gorące źródła termalne, kopalnie kamieni szlachetnych i tradycyjne pijalnie herbaty – chaikhany
- Spotkanie z pasterzami koczującymi w jurtach – **Keng Shiber**
- Podziwianie dzikiej, górskiej przyrody: owce Marco Polo - argali i koziorożce alpejskie
- **Murgab** – wizyta na lokalnym bazarze oraz na eko-farmie jaków
- Wspaniałe, zapierające dech, wysokogórskie **krajobrazy Pamiru**
- **Lokalne, wyizolowane wioski** i zróżnicowana etnicznie ludność, posługująca się odrębnymi dialektami

Termin:

07.09 – 23.09.2018r.

17.05 – 02.06.2019r.

06.09 – 22.09.2019r.

Cena:

4665 zł + 1935 USD

4665 zł + 1935 USD

4665 zł + 1935 USD

PROGRAM WYJAZDU

Dzień 1 Warszawa – Duszanbe (-/-/-)

Zbiórka w Warszawie, przelot do Tadżykistanu.

Dzień 2 Duszanbe (S/L/K)

Przylot do Duszanbe, transfer do hotelu, nocleg. Po śniadaniu zwiedzanie nowoczesnego miasta, które zyskało na znaczeniu w czasach sowieckich, gdy stało się stolicą jednej z republik, otrzymało wówczas nazwę Stalinabad. Współczesna nazwa oznacza w języku tadżyckim „poniedziałek” i wywodzi się z faktu, że właśnie w tym dniu, w Duszanbe odbywał się targ, w czasach gdy miasto było jeszcze niewielką osadą. W programie: Muzeum Narodowe, którego ekspozycje nawiązują głównie do tadżyckich cywilizacji preislamskich (Grecka, Buddyjska, Hinduska, Zoroastriańska). Wytrwała praca archeologów, umożliwiła odtworzenie z ruin rozległego kompleksu buddyjskich klasztorów w Ajina Teppe, z 14-metrowym, 1600-letnim posągami Śpiącego Buddy. Dziś, rzeźba Buddy w Nirwanie, wystawiona w tym muzeum, stanowi największą atrakcję pochodzącą z terenu od Bliskiego Wschodu, po Indie. Zwiedzanie Muzeum K. Behzoda (Kamoliddin Behzod był słynnym mistrzem miniatur, żył w XV-XVI w.). otwartego w 1934r., którego zbiory obrazują historię, archeologię, sztukę Narodu Tadżyckiego, a także miejscową florę i faunę. Zobaczymy także ruiny baszty znanej jako: „Forteca Hissar”, będącej posiadłością Emira Buchary, w XIX w. Wewnątrz fortecy mieścił się basen i ogród, na zewnątrz – rynek, schronienie dla karawan i wiele

małych sklepów. Do dziś zachowała się brama wjazdowa oraz budynek nowej medresy. Nocleg w Duszanbe.

Dzień 3 Duszanbe – Kalaikum (S/L/K)

(Trasa ok. 360 km – czas przejazdu ok. 9 godz.). Wyruszymy na wschód w stronę Pamiru i Kalaikum. Rozciągające się w Tadżykistanie, Kirgistanie, Afganistanie i Chinach, Góry Pamir, zlokalizowane na skraju kilku najwyższych na świecie łańcuchów górskich: Himalajów, Hindukusz i Tien Szan, ze swoimi szczytami przekraczającymi 7000 m, są określane mianem „dachu świata”. Klimat tutaj jest szorstki, jedynie z krótkim latem – co sprawia, że w górach są liczne lodowce i wierzchołki szczytów pozostają ośnieżone przez cały rok. Pomimo tego, Pamir jest domem, zarówno dla ludzi, jak i wielu gatunków zwierząt. Społeczności i wioski w rejonie Pamiru są wyizolowane i oddzielone od siebie dolinami. Ludność w poszczególnych wioskach posługuje się odrębnymi dialektami - nawet jeśli wioski te egzystują w niewielkiej odległości od siebie. Jest to efekt rywalizacji pomiędzy Rosją i Wielką Brytanią, która miała miejsce w XIX w. Autostrada Pamirska, przebiegająca z Duszanbe do Osh, jest drugą najwyżej położoną trasą na świecie (po Khardung La Pass w Ladaku w Indiach). Będziemy podróżować w pięknej scenerii, mijając ciekawe wioski. Okolica ta jest nieco bardziej konserwatywna – będziemy widzieć mężczyzn z brodami i kobiety, noszące tradycyjne stroje. Wzdłuż drogi zauważymy także liczne relikty tadżyckiej wojny domowej w latach 1992-96, jak czołgi i uzbrojone pojazdy – tkwiące dalej w miejscach, gdzie zostały pozostawione. Miniemy przełęcz Khaburabot (3252 m.n.p.m.), docierając do Kalaikhumb. Nocleg w lokalnym domu gościnnym.

Dzień 4 Kalaikum – Khorog (S/L/K)

(Trasa ok. 260 km – czas przejazdu ok. 6,5 godz.). Z Kalaikhumb wyruszymy do Khorog, podróżując wzdłuż rzeki Piandż, przy granicy z Afganistanem. Po dotarciu do autonomicznego regionu Gorno-Badakshan, zakwaterowanie. Jest to część kraju funkcjonująca pod restrykcją. Nocleg w Khorog.

Dzień 5 Khorog (S/L/K)

Zwiedzanie Khorog, stolicy autonomicznego regionu Gorno-Badakshan, małego miasta, które w swoich dziejach było pod kontrolą Rosji, Emira Buchary i Afganistanu. W czasach sowieckich, Rosjanie zbudowali tutaj fort, wykorzystując strategiczną lokalizację na granicy z Afganistanem. Obecnie jednak status miasta znacznie się obniżył i jest to jedno najsłabiej rozwiniętych miejsc w kraju. Zobaczymy bazar i Ogrody Botaniczne położone na wzgórzu, skąd rozpościera się panoramiczny widok na miasto. Są to najwyżej na świecie położone Ogrody Botaniczne (3900 m.n.p.m.). Nocleg w Khorog.

Dzień 6 Khorog – Ishkashim (S/L/K)

(Trasa ok. 130 km – czas przejazdu ok. 5,5 godz.). Przejazd do Ishkashim, gdzie zatrzymamy się przy gorących źródłach Garmchasma (opcjonalnie możliwość skorzystania z kąpieli). Następnie udamy się do pobliskiej wioski Namadguti, by zwiedzić fortecę Khakhha. Z tego miejsca wkroczymy już na tadżycką część Doliny Wakhan, mijając kopalnie kamieni szlachetnych, z których najsłynniejszą jest kopalnia rubinów Koh-i-Lal. Dolina Wakhan jest majestatyczną, górską doliną w regionie Badakhshan, na terenie Afganistanu i Tadżykistanu, w obrębie Pamiru. Składa się z dwóch, górzystych równin, otoczonych wysokimi wierzchołkami szczytów, aż po granicę z Chinami. Schodząc w dół, w miejscu gdzie rzeki Pamir i Wakhan spotykają się, tworząc rzekę Pyanj, dolina ulega zwężeniu, stając się ostatecznie kanionem, który kończy się w Ishkashim. W tym rejonie błotniste rzeki są zasilane wodami topniejących lodowców, zlokalizowanych w jednych z najwyższych łańcuchów górskich na świecie. Noc w lokalnym domu gościnnym.

Dzień 7 Ishkashim – Langar (S/L/K)

(Trasa ok. 110 km – czas przejazdu ok. 4 godz.). Przejazd wzdłuż Doliny Wakhan do pobliskiej wioski Namadguti. Zwiedzanie fortecy Khakhha wzniesionej na naturalnie uformowanej platformie skalnej, pamiętającej czasy epoki Kushan z III w. Zwiedzimy także fort Yamchun, prawdopodobnie najbardziej imponujący z wszystkich. Następnie przerwa przy gorących źródłach Bibi Fatima, których nazwa dedykowana jest siostrze proroka Mahometa. Według lokalnych przekonań, kobiety pomnażają w tym miejscu swoją płodność. Kontynuując jazdę, zatrzymamy się przy buddyjskich stupach z IV w., w Vrang. Miejsce to przywoła na myśl antyczne karawany, które przejeżdżały przez ten region. Nocleg w lokalnym domu gościnnym.

Dzień 8 Langar – Bulung kul – Alichur (S/L/K)

Tego dnia będzie okazja, by podziwiać niezwykley krajobraz okolicy. Udamy się nad jezioro Bulung-kul,

pokonując przełęcz Kargushi (4344 m.n.p.m.). Pozostawimy zieloną Dolinę Wakhan i wkroczy na obszary skaliste, dość dramatycznymi krajobrazami. Będzie to odcinek Autostrady Pamirskiej, z Khorog do Osh, ukończony w 1931r. na wysoko zawieszonym płaskowyżu. Lokalna ludność, która rzadko ma okazję widywać Europejczyków, jest przyjazna i bardzo gościnna. Po wizycie nad jeziorem Bulung-kul, udamy się w drogę do Alichur, z krótkim przystankiem po drodze przy gejzerze. Nocleg w tradycyjnych lokalnych jurtach.

Dzień 9 Alichur – obozowisko pasterzy Keng Shiber (S/L/K)

Będziemy podróżować po wysokogórskim obszarze, pośród księżycowych krajobrazów, do obozowiska pasterzy, kocujących w jurtach – Kara jylga. Krótkie postoje nad jeziorem Ak Baly i przy mauzoleum Alimbek datka w Bashgumbez. Tego dnia będziemy na obszarze Wschodniego Pamiru, zamieszkanego przez etniczną grupę Nomadów (Kirgizów). Tradycyjna architektura wyraża się w jurtach oraz wyrobach rękodzieła na bazie drewna i filcu. W tej okolicy natrafić też można na kamienie szlachetne: rubiny i szmaragdy, które są czasem wykorzystywane w wyrobach lokalnego rękodzieła. Nocleg w jurtach.

Dzień 10 Keng Shiber – Kara jylga (S/L/K)

Przejazd do Doliny Sarjylga, by zobaczyć owce Marco Polo i koziorożce alpejskie. Obserwacja dzikiej przyrody będzie dominującym elementem programu w tym dniu: owce argali, śnieżne lamparty, koziorożce, świstaki, niedźwiedzie brunatne, lisy, gęsi, orły, sępy – to tylko niektóre z przedstawicieli lokalnej fauny. Owce Marco Polo, zwane przez Kirgizów Arkhar, mają bardzo długie rogi i żyją w stadach do 30. i więcej osobników. Owce te są aktualnie zagrożone wyginięciem. Dość trudno jest je zobaczyć, gdyż są bardzo płochliwe, niemniej, jeśli szczęście nam dopisze, będziemy mieli szansę kilka z nich zaobserwować. Jeszcze więcej szczęścia będziemy potrzebować, by wytropić śnieżnego lamparta. Następnie udamy się na zachodnią część wysokogórskiego płaskowyżu, by podziwiać spektakularne jezioro Chakan-kul. Bezchmurne przez większą część roku niebo i przejrzyste powietrze, nadają mu intensywnie lazuru barwę. Dalszą podróż będziemy kontynuować błotnistymi drogami aż do jeziora Zorkul. Spacerując w tym obszarze, można dostrzec majestatyczną, północną ścianę pasma afgańskiego Hindukuszu i podziwiać malownicze jezioro Zorkul. Wzdłuż wschodniej części jeziora przebiega granica afgańsko-tadżycka. Nocleg w jurtach.

Dzień 11 Keng Shiber – Murgab (S/L/K)

Wyjazd w kierunku Murgab we wschodnim Pamirze. Droga jest spektakularna i przebiega przez wysoki, górski płaskowyż. Murgab jest małym miastem położonym na wysokości 3650 m.n.p.m. W 1890r. miejsce to odwiedził Younghusband i napisał: „Jest to ponure, wyizolowane, dość chłodne miejsce... z dużą ilością łąk i pastwisk i nielicznymi tylko zaroślami przy rzece, otoczone przez nieurodzajne wzgórza. Jak ci rosyjscy żołnierze mogli tutaj egzystować? – to godne jest podziwu. Zamknięci w ponurych kwaterach, w okolicy nie ma zupełnie co robić – tydzień po tygodniu, miesiąc po miesiącu – ciągła tylko monotonia...”. Ponad wiek później, nie za wiele się zmieniło. Po drodze zwiedzimy malowidła naskalne w jaskini Shakhty, które są jednymi z najcenniejszych odkryć archeologicznych w Tadżykistanie. Malowidła liczą sobie ok. 8000 lat. Nocleg w lokalnym domu gościnnym.

Dzień 12 Madiyan – Murgab (S/L/K)

Przed południem spacer po Murgab: wizyta na lokalnym bazarze oraz w eko-centrum, gdzie znajduje się farma jaków i małe muzeum. Lunch w tradycyjnej pijalni herbaty – chaikhana. Po południu relaks w gorących źródłach w Madiyan. Nocleg w lokalnym domu gościnnym.

Dzień 13 Murgab – Jelondy (S/L/K)

Dziś będzie okazja do podziwiania zachwycających krajobrazów tej okolicy. Będziemy przecinać przełęcz Naziatash (4137 m.n.p.m.) jadąc drogą M41, znaną nieformalnie jako Autostrada Pamirska (w języku rosyjskim „Pamirsky Trakt”). To droga przecinająca góry Pamir, na terytorium Afganistanu, Uzbekistanu, Tadżykistanu i Kirgistanu. Jest to jedyna, kompletna droga w tym trudnym, górskim terenie i służy jako główna trasa dla tadżyckiego regionu autonomicznego Gorno-Badakshan. Nocleg w Jelondy.

Dzień 14 Jelondy – Rushan (S/L/K)

(Trasa ok. 180 km – czas przejazdu ok. 6,5 godz.). Wyjazd w kierunku Rushan, administracyjnego centrum dystryktu o tej samej nazwie. Za Khorog, droga dociera do rzeki Gunt. W obrębie doliny dostrzegalny jest kontrast – Tadżykistan, bez wątpienia, jest krajem biednym, ale generalnie drogi są przejezdne, a budynki mają dostęp do elektryczności. Dalej sytuacja zmienia się – rzeka obrazuje nie

tylko podział fizyczny, ale zarazem jest to przeskok wstecz w czasie. Nocleg w lokalnym domu gościnnym.

Dzień 15 Rushan – Kalaikumb (S/L/K)

Wyruszymy na wschód, w stronę Pamiru i Kalaikhumb, przejeżdżając wśród pięknych krajobrazów i mijając wioski. Nocleg w lokalnym domu gościnnym.

Dzień 16 Kalaikumb – Duszanbe (S/L/-)

(Trasa ok. 360 km – czas przejazdu ok. 9 godz.). Wyjazd w kierunku Duszanbe. Po drodze postój w Vose, gdzie zobaczymy wzgórze solne Khoja Mumin, wznoszące się na wysokość 900 m. Kopała solna ma 8,5 km średnicy. Zbocza Khoja Mumin są strome a solne ściany osiągają 500 m wysokości. Na ich powierzchni łatwo można dostrzec przeplatające się dwie warstwy – jasną, stanowiącą czyste wysady solne oraz ciemną, zawierającą różnego rodzaju domieszki gliny. Nocleg w Duszanbe.

Dzień 17 Duszanbe – Warszawa (-/-/-)

W nocy transfer na lotnisko, przelot do Warszawy.

Cena obejmuje:

- przelot na trasie Warszawa/Duszanbe/Warszawa,
- wizę wjazdową,
- noclegi w hotelach 3* wg lokalnej kategorii (pokoje z łazienkami), lokalne domy gościnne (guesthouse – bez łazienki), jurty, dopłata do pokoju 1-os. 221 USD,
- wczesne zakwaterowanie w hotelu w Duszanbe w dniu przylotu,
- późne wykwaterowanie z hotelu w Duszanbe w dniu wylotu,
- wyżywienie wg programu (S-śniadanie, L-obiad, K-kolacja),
- transfery i przejazdy podczas zwiedzania,
- transport samochodem 4 x 4 tam gdzie jest o konieczne,
- wycieczki i atrakcje zgodnie z programem,
- bilety wstępu do zwiedzanych obiektów,
- 1 butelkę (1 l) wody mineralnej na każdy dzień zwiedzania,
- usługi lokalnych przewodników podczas zwiedzania,
- pilota/tłumacza ze strony B.P. Łachmański Travel,
- opłaty wjazdowe do Kazachstanu oraz lokalne podatki i opłaty rządowe,
- ubezpieczenie KL i NNW w SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. 01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 31.

Cena nie obejmuje: innych posiłków oraz napojów do obiadów i kolacji, wycieczek fakultatywnych, napiwków, wydatków osobistych, opłat za filmowanie i fotografowanie, obowiązkowej składki na Turystyczny Fundusz Gwarancyjny – 13 zł/os.

UWAGA - Kalkulacja dla grupy min. 10 osób płacących. Kolejność zwiedzania może się zmienić. Program może ulec zmianom z powodu siły wyższej lub w wyniku obustronnego uzgodnienia. Ostateczna cena biletu lotniczego z dnia wystawienia. Istnieje możliwość wprowadzenia zmian w cenach biletów wstępu i wizy wjazdowej.